

Regeringsrätten

Rättsfall

Tonsättarstipendier

A. A. hade under åren 1961—1964 uppburit stipendier av ”pensionskaraktär” från Musikaliska Akademien med resp. 3.000 kr, 6.000 kr, 5.000 kr och 6.000 kr (enligt Kungl. Brev 16/6 1961). — RR yttrade: A. har under flera år uppburit stipendium av ifrågavarande slag. Även om stipendierna beslutats för ett år i sänder och med olika belopp, får de med hänsyn till stipendiegivningens varaktighet anses utgöra periodisk intäkt av skattepliktig natur. (RR:s utslag den 9/1 1968.)

B. Beträffande B., som fått tonsättarstipendier från STIM, yttrade RR i fråga om 1962 års taxering: Såvitt handlingarna utvisar, har stipendium av det slag, B. uppburit under år 1961, tidigare utgått till honom under åren 1957—1960. Med hänsyn härtill får stipendiet anses hänförligt till periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt och således skattepliktigt för B. (RR:s utslag den 9/1 1968.)

C. B. hade under 1963 — liksom 1962 — fått ett statligt s. k. arbetsstipendium på 10.000 kr (enligt Kungl. Brev 28/6 1962). Stipendiet kunde utgå till samme mottagare under tre år och hade stipendiaten företrädesrätt till stipendiet under denna tid. — RR undanröjde beskattning av stipendiet enligt följande: Statligt konstnärstipendium, varom i målet är fråga, har såvitt handlingarna visar tilldelats B.

under allenast två år. Vid sådant förhållande kan stipendiet icke anses för B. utgöra periodisk intäkt. På grund härav och då i målet ej heller eljest förekommit omständighet, till följd varav det av B. under år 1963 uppburna stipendiebeloppet utgör för honom skattepliktig inkomst, prövat RR etc. (RR:s utslag den 9/1 1968.)

Inkomst av brottslig verksamhet skattepliktig?

Besvär av direktör Y. angående inkomsttaxering år 1962. — Y. hade i Sverige köpt börsnoterade aktier för avsevärda belopp och i strid med gällande valutabestämmelser fört ut aktierna ur riket och sålt dem i utlandet till högre kurs än de som gällde i Sverige. — PN och KR ansåg Y. skattskyldig för vinsten, oavsett Y:s invändning att försäljningsverksamheten enligt vad polisutredning utvisade varit brottslig och att inkomsten av aktierna inte var skattepliktig. — RR förklarade att de inkomster Y haft av den olaga aktieförsäljningen utgjorde för honom skattepliktig inkomst, varifrån dock skulle avräknas vad som på grund av förverkande eller utdömt vederlag tillfallit kronan. (RR:s utslag den 1/2 1968.)

Anm.: Inkomst av illegal verksamhet anses i praxis skattepliktig, när verksamheten i och för sig — dvs. oavsett att den varit olaglig — varit hänförlig till skattepliktig förvärvskälla.

Periodiskt understöd till son som efter fil. kand.-examen bedrev studier och forskning

Besvär av hovrättsrådet N. angående inkomsttaxering år 1962. — RR yttrade: Ulf N:s son Björn har året före beskattningsåret avlagt fil. kand.-examen och har därefter, enligt vad i målet upplysts, bedrivit studier och forskning för att avlägga fil. lic.-examen. Han har under beskattningsåret uppburit arbetsinkomst och stipendiemedel med omkring 8.200 kr, av vilka 2.001 kr utgjort arbetsinkomst och 2.750 kr licentiestipendium. Enär på grund av vad sålunda förekommit sonens studier och forskning för fil. lic.-examen icke kan anses hänförliga till sådan uppfostran och undervisning som avses i 20 § KL samt Ulf N. därför bör erhålla avdrag för understödet till sonen, prövar RR rättvist att nedsätta taxeringarna. (RR:s utslag den 14/2 1968; en ledamot yttrade: Enär enligt vad av utredningen i målet framgår ifrågavarande understöd avser självständig forskning samt Ulf N. för den skull är berättigad till avdrag för det belopp, varom i målet är fråga, instämmer jag i det slut, vartill majoriteten kommit. — En annan ledamot yttrade: Björn N. har under år 1961 bedrivit studier för fil. lic.-examen. Även om i studierna ingått viss forskning och även om han uppburit annan inkomst än det periodiska understödet, får han anses i huvudsak ha åtnjutit undervisning. Ulf N. äger därför icke rätt till avdrag för understödet till sonen.)

Ersättning för förstörda fruktträd

Besvär av fruktodlaren S. angående inkomsttaxering år 1962. — S. fick under 1961 ersättning av staten för översvämnings-skador på mark och fruktodling med

2.800 kr. Därav avsåg 1.975 kr. ersättning för skada på mark och 825 kr. ersättning för förstörda fruktträd. — TN beskattade hela beloppet 2.800 kr. som inkomst av rörelse men PN undanröjde beskattningen. — Hos KR yrkade TI att beloppet 825 kr. skulle beskattas, då ersättningen avsett att täcka kostnader som enligt praxis var avdragsgilla. — KR biföll yrkandet.

RR fastställde dock PN:s beslut och yttrade: Fruktträden kan icke hänföras till omsättningstillgångar eller inventarier i den av S. bedrivna rörelsen. Den av översvämningen förorsakade förlusten av fruktträden kan icke heller anses utgöra en händelse, varmed S. normalt har att räkna i sin rörelse, utan fastmer såsom en oberoende av rörelsen uppkommen skada, vilken enligt punkt 10 av anvisningarna till 29 § KL betraktas som kapitalförlust. För kostnader som uppkommer i anledning av sådan förlust är avdrag icke medgivet. Den av staten utgivna ersättningen för fruktträden utgör vid sådant förhållande icke skattepliktig intäkt. (RR:s utslag den 19/3 1968.)

Anm.: Jämför RÅ 1951 not. 1301, där av statsmedel utbetalad ersättning för hagelskador upptogs till beskattning och 1953 ref. 6 (Skattenytt 1953 sid. 149) angående ersättning för skada på växter i trädgårdsrörelse genom bombfällning — ej beskattning.

Ersättning för flyttningskostnad m. m. via arrendeuppsägning

Besvär av arrendatorn L. angående inkomsttaxering år 1960. — L., som av kronan arrenderat en brukningsdel under Ljusnedal i Tännäs kommun, erhöi i samband med sjöreglering enligt avtal en ersättning av 79.000 kr. från sökandena till vattenregleringen. Ersättningen avsåg to-

talskada på arrendelotten med byggnader och vad till lotten hörde i övrigt såsom rätt till skogstäkt, mulbete, lövfång, fäbod, fiske m. m. samt flyttningskostnad och annat intrång vid byte av bostad. — PN beskattade ersättningen utom den del därav som motsvarade ersättning för byggnader. — KR lämnade L:s besvär häröver utan bifall. — RR ansåg att L. inte kunde anses skattskyldig för det belopp han uppburit som ersättning för flyttningskostnad och annat intrång vid byte av bostad samt att denna ersättning i brist på utredning kunde beräknas till 2.000 kr. (RR:s utslag den 6/3 1968.)

Bysamfällighets kostnader för vägunderhåll

Besvär av Östanviks bys jordägares undantagsförvaltning angående inkomsttaxering år 1961. — Samfälligheten som uppgivit intäkter av jordbruksfastighet till 11.847 kr., varav för såld avverkningsrätt 3.675 kr. och för sålt grus m. m. 8.172 kr., hade yrkat avdrag för kostnader med 12.230 kr., varav 12.139 kr. för underhåll av vägar. — TN som ansåg att vägunderhållet inte hänfört sig till vägar för det av samfälligheten bedrivna skogsbruket, vägrade avdrag för beloppet 12.139 kr. — PN medgav hela avdraget men KR förklarade att samfälligheten endast kunde anses berättigad till avdrag för kostnader för underhåll av sådana vägar, som är belägna å eller bereder tillfart till dess mark eller som eljest nyttjas av samfälligheten samt att kostnaden i berörda hänseenden i brist av utredning kunde uppskattas till ett såsom skäligt ansett belopp av 1.000 kr. — RR lämnade bysamfällighetens besvär häröver utan bifall och yttrade: Av utredningen i målet framgår, att ifrågavarande

vägar tillhör samfälligheten. Det har emellertid icke gjorts sannolikt att kostnaderna för vägarnas underhåll i vidare mån än som motsvarar av KR medgivet avdrag har samband med intäkterna av samfällighetens jordbruksfastighet. (RR:s utslag den 6/3 1968.)

Renovering av ladugård — ombyggnad eller ej?

Besvär av hemmansägarna J. angående inkomsttaxering åren 1960 och 1961. — Under åren 1959 och 1960 renoverade klagandena en omkring år 1885 uppförd ladugårdsbyggnad. Arbetena var ganska omfattande och innefattade bl. a. att ytterväggarna av timmer ersattes med nya väggar av gasbetong samt att byggnaden fick en ny inredning. Totalkostnaden uppgick till 28.146 kr. Avdrag yrkades med sammanlagt 14.035 kr, varav för omläggning av taktegel 1.600 kr, utbyte av körbro 600 kr, fönster och dörrar 2.500 kr, omläggning av cementgolv 2.000 kr, omläggning av golv på höskullen, inredningsarbeten 3.000 kr, vattenledning 800 kr, elektrisk installation 235 kr och målning av inredningen 300 kr. — KR medgav avdrag med 2.200 kr för omläggning av taktegel och utbyte av körbro. — RR medgav avdrag med ytterligare 5.000 kr för omläggning av cementgolv och golv på höskullen. (RR:s utslag den 7/2 1968.)

Mellangift vid byte av bil i jordbruk

Besvär av jordbrukaren K. angående inkomsttaxering år 1960. — TN vägrade K. ett med 4.350 kr yrkat avdrag för del av mellangift vid ett år 1957 verkställt byte av personbil. — Hos PN, där K. klagat, anförde TI: K. hade år 1957 utbytt

en Studebaker personbil mot en USA-Ford för en avtalad mellanavgift av 14.530 kr. Vid 1958 års taxering hade K. yrkat avdrag för 70 proc. av mellanavgiften eller med 10.150 kr men erhållit avdrag med ett skäligt belopp av 1.500 kr. Vid nu förevarande taxering hade avdrag yrkats för slutlig amortering å bilen med 4.350 kr. TO hade hos bilförsäljaren inhämtat, att K. under år 1959 ej inbetalat hela det yrkade beloppet 4.350 kr utan att han under tiden den 1/12 1958—den 1/9 1959 inbetalat endast 3.000 kr. Vid bestämmande av skäligt avdrag för bilbyteskostnad vid nu förevarande taxering kunde vid en riktig tillämpning av kontantprincipen hänsyn endast tagas till vad K. under år 1959 inbetalt till bilförsäljaren. Detta belopp uppgick ej ens till 3.000 kr. Då den inköpta personbilen syntes för dyrbar med tanke på det behov som förelåg av personbil i jordbruksdriften, kunde som utgångspunkt för avdragets beräkning icke tjäna hela den faktiskt erlagda mellanavgiften utan endast vad K. skulle behövt erlagga i mellangift vid byte till en bil i lägre prisklass än Ford-bilen. Med beaktande av det anförda och omständigheterna i övrigt tillstyrkes avdrag för byteskostnad med ett som skäligt belopp av 500 kr. — PN medgav avdrag med 500 kr. — KR: ej ändring. — RR medgav avdrag med ytterligare 2.000 kr. (RR:s utslag den 8/2 1968.)

Andra inventariebyten i jordbruk

A. Besvär av hemmansägaren V. angående inkomsttaxering år 1961. — V., som för 4.000 kr uppfört en s.k. skulltork, dvs. en torkanordning på höskullen för 38 ton hö, ansågs icke berättigad till yrkat

avdrag med 2.190 kr, motsvarande vad det skulle ha kostat att anskaffa nytt hässjevirk i stället för det gamla som var utslitet. (RR:s utslag den 8/2 1968.)

B. Besvär av TI angående arrendatorn N:s inkomsttaxering år 1961. — N. som i samband med att han övertagit arrendet av en jordbruksfastighet från sin svärfar även övertagit dennes levande och döda inventarier, däribland en traktor, traktorhacka och slåttermaskin, sålde sedan han tillträtt arrendet dessa inventarier och ersatte dem med nya av samma slag. Som inkomst upptog han 5.000 kr, han fått för den utbytta traktorn, och yrkade han avdrag för inköp av motsvarande inventarier med 16.630 kr. — TN följde deklarationen. PN vägrade däremot avdrag, därför att de utbytta inventarierna inte kommit till användning i N:s jordbruk och kostnaderna för de nya följaktligen utgjort icke avdragsgilla kostnader för nyuppsättning. I konsekvens härmed undantog PN beloppet 5.000 kr från beskattning. — KR fastställde emellertid TN:s beslut. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 8/2 1968.)

Kostnad för hydraulisk lyft vid traktorbyte

Besvär av TI angående lantbrukaren N:s inkomsttaxering år 1962. — N. hade under år 1960 bytt ut en traktor av märket BM 20 och en bogserad traktorplog av märket John Deere mot dels en traktor av märket BM Volvo 350, som i motsats till den förra traktorn hade en hydraulisk lyft och frigående kraftuttag, och dels en påhängsplog av märket Överum Sefyr. Av mellangiften, 19.603 kr, hade N. betalat 16.704 kr under 1960 och 2.899 kr under 1961. För det förstnämnda beloppet hade N. fått avdrag vid 1961 års taxering. I

1962 års deklaration yrkade N. avdrag för beloppet 2.899 kr. — PN vägrade dock avdrag för 1.750 kr härav såsom hänförlig till lyften och kraftuttaget. Enligt PN var det i dessa delar fråga om nyuppsättning. På lyften beräknades 1.350 kr belöpa. — Hos KR yrkade N. ytterligare avdrag med 1.350 kr för lyften. Med hänsyn till denna detalj hade N. nämligen kunnat byta till en billigare traktorplog. Därvid hade även två järnhjul för traktorn kunnat säljas. — KR medgav avdrag för beloppet 1.350 kr med hänsyn till upplysta omständigheter, särskilt att anordningarna på den nya traktorn medfört att vid bytet av plog betydligt billigare sådan kunnat inköpas. — RR vägrade emellertid avdrag, enär kostnaden för den hydrauliska lyften fick anses hänförlig till icke avdragsgill kostnad för nyuppsättning. (RR:s utslag den 28/2 1968; en ledamot av RR vill medge avdrag med 350 kr, då den hydrauliska lyften fyllde vissa funktioner, som beträffande den utbytta traktorploget utfördes av särskilda mekaniska anordningar på denna, vilka saknades på den nya s. k. påhängsploget. Lyften kunde därför i dessa avseenden anses som ersättningsanskaffning.)

Kostnad för framtida ommålning av fastighet ej avdragsgill

Besvär av konditorn N. angående inkomsttaxering år 1959. — N. hade i början av januari 1958 till en person sålt en bageri- och konditorirörelse, han bedrivit, samt en fastighet, han haft sedan mer än 10 år och i vilken hotell- och konditorirörelsen bedrivits. I köpekontraktet hade N. förbundit sig att på egen bekostnad låta måla byggnaden. N. yrkade avdrag för beräknad kostnad för framtida ommålning av byggnaden med 2.500 kr. —

PN och KR vägrade avdrag. — RR, där N. yrkade avdrag med 2.200 kr, motsvarade av honom 1959 erlagda kostnader, lämnade besvären utan bifall och yttrade bl. a.: Kostnaden för åtagandets fullgörande utgör icke någon för N. avdragsgill omkostnad i inkomstkällan annan fastighet. Kostnaden kan ej, lika litet som vinst å försäljningen, tagas i beaktande vid beskattningen av hotell- och konditorirörelsen. Enär skattepliktig realisationsvinst ej uppkommit för N., är han icke heller i inkomstkällan tillfällig förvärvsverksamhet berättigad till avdrag för ifrågavarande kostnad. (RR:s utslag den 16/1 1968.)

Förening för tillhandahållande av värme och vatten — rörelse eller ej?

En ekonomisk förening skulle i enlighet med sina stadgar från kommunens tekniska verk inköpa vatten och värme att via bl. a. en föreningens undercentral för fjärrvärmeanläggning tillhandahållas medlemmarna till av verket godkända priser. Föreningen skulle bl. a. äga och bekosta ledningar till medlemmarnas tomträttsfastigheter, bekosta reparationer av dessa ledningar, vidmakthålla för dessa fastigheter erforderliga vattenskade-försäkringar m. m. Medlemmen, med vilken skulle tecknas kontrakt angående leveransen, hade att till föreningen erlagga årsavgift, avvägd så att den kom att motsvara fastighetens andel av kostnaderna. Föreningens intäkter för räkenskapsåret 1/7 1962—30/6 1963 uppgick till 117.697 kr, varav medlemsavgifter 116.110 kr och räntor 1.587 kr. Av omkostnaderna 117.640 kr avsåg 5.000 kr avbetalning på en anslutningsavgift om 50.000 kr som föreningen förpliktat sig erlagga till kommunens tekniska verk. — Föreningens

verksamhet ansågs hänförlig till rörelse. Avbetalningen med 5.000 kr å anslutningsavgiften ansågs ej utgöra driftkostnad i rörelsen. Av de avgifter, vilka upptagits som intäkter i rörelsen ansågs emellertid 5.000 kr motsvara för föreningen ej skattepliktigt kapitaltillskott från medlemmarna till gäldande av avbetalningen å anslutningsavgiften. (RR:s utslag den 6/2 1968.)

Anm.: Jämför betr. garageföreningar RÅ 1964 ref. 14 (Skattenytt 1964 sid. 413). Föreningens inkomst beskattades som inkomst av annan fastighet. Ang. rörelse i form av frysboxförening, se RÅ 1965 not. 766 (Skattenytt 1965 sid. 357.) Ang. beskattning av inbetalda anslutningsavgifter, se t. ex. RN I 1968 nr 2: 3.

Fråga om utgivande av tidskrift var att hänföra till rörelse

Besvär av TI och Stiftelsen Acta Radiologica angående stiftelsens taxering år 1963. — RR konstaterade i sitt utslag bl. a. att stiftelsen, som bildats av föreningarna för medicinsk radiologi i Danmark, Finland, Norge och Sverige, hade till uppgift att stödja den radiologiska forskningen. I sådant syfte utger stiftelsen sedan 1939 tidskriften Acta Radiologica, som utkommer med ett nummer varje månad. Tidskriftens utgivande utgör den väsentliga delen av stiftelsens verksamhet. RR fastslog vidare att stiftelsen, som inte ägde fastighet, med hänsyn till sitt ändamål och omfattningen av verksamheten (principiellt) var skattskyldig endast för inkomst av rörelse. Enligt RR kunde det emellertid med hänsyn till att tidskriften många år utgivits trots uppkomna underskott med fog antas, att tidskriftens utgivande ej i avgörande grad påverkades av det ekonomiska utfallet av tidskriftsverksamheten. Vid så-

dant förhållande var stiftelsens inkomster av tidskriften ej att hänföra till inkomst av rörelse. (RR:s utslag den 28/2 1968.)

Fråga om rätt att kvittningsvis höja värdet av ingående lager i samband med eftertaxering för inkomst

Besvär av TI angående eftertaxering av pälsdjursuppfödaren S. för år 1961. — I samband med att S. eftertaxerades för icke redovisade inkomster genom försäljning av minkskinn till ett belopp av 58.965 kr ansågs S. icke berättigad till ytterligare avdrag med 17.214 kr för värdet av skinn som han haft i lager vid beskattningsårets ingång men som han inte redovisat i sina deklarationer för taxeringsåren 1960 och 1961. (RR:s utslag den 17/1 1968.)

Förlustrisker i pågående entreprenad-arbeten

Besvär av A. G. Rörledningsaktiebolag angående inkomsttaxering år 1963. — Bolaget, som arbetade i värme- och sanitetsinstallationsbranschen, hade tillgodofört sig avdrag med 78.545 kr, motsvarande efter 10 proc. beräknad "reserv å kontraherade entreprenader". Bolaget hade därvid följt en rekommendation från sin branschorganisation att tillämpa RN:s anvisningar beträffande värdesättning av byggnadsföretagens lager i RN I 1962 nr 2:2 p. 3. — TN medgav avdrag med 1/3 av beloppet. — PN medgav fullt avdrag. — KR fastställde TN:s beslut men RR beslöt på samma sätt som PN. (RR:s utslag den 17/1 1968.)

Anm.: Jfr RN:s anvisningar i RN I 1966 nr 1:3 angående värdesättningen av värme- och sanitetsinstallationsföretagens lager m. m.

U

Reservering för reklamkostnader

Besvär av P. T. Aktiebolag angående inkomsttaxering år 1965. — Bolaget, som drev handel i parfymbranschen, hade i sitt bokslut per 30/6 1964 under rubriken ”varuskulder” avfört 626.925 kronor som enligt bolaget utgjorde på räkenskapsåret 1/7 1963—30/6 1964 belöpande annonskostnader. Enligt bolaget var samarbetet med bolagets utländska leverantörer ”reglerat i kontrakt, där bl. a. en reklamskyldighet, baserad på viss belopp per år såld enhet inginge”. — PN lämnade bolagets yrkande om avdrag för skuldbeloppet utan bifall, enär vad i målet förevarit icke kunde anses ge vid handen att verkställd reservering för reklam kunde betraktas såsom för bolaget avdragsgill skuld för här förevarande taxeringår. — KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 13/2 1968).

Anm.: Tillräcklig utredning torde inte ha förebragts om att annonseringen skett främst på grund av förpliktelse mot leverantörerna.

Fondavsättning för beräknade förluster i bilhandel

Besvär av TI angående H. Motor AB:s inkomsttaxering år 1961. — Bolaget drev bilhandel, i vilken en väsentlig del av försäljningen skedde mot avbetalningskontrakt med äganderättsförbehåll. Bolagets kundengagemang, dvs. summan av hos bolaget ineliggande och hos kreditinstitut diskonterade växlar utgjorde vid räkenskapsårets utgång, den 15/2 1961, i runt tal 10 milj. kr. För att täcka befarade framtida förluster på kreditförsäljningen hade bolaget i bokslut upptagit 660.688 kr. under rubriken ”Fond för förluster å växlar”. Avsättningen hade skett enligt en sedan flera år tillämpad indelning av kun-

derna i olika kategorier allt efter graden av konstaterade betalningsförluster. Avsättningen beräknades efter 40, 20 och 10 % av fordringsbeloppet inom resp. kategorier. Sedan vid taxeringsrevision uttrönts bl. a., att bolaget för ”konstaterade förluster” på kreditförsäljningen i sina bokslut avskrivit år 1959 98.348 kr, 1960 14.878 kr. och 1961 31.349 kr., yrkade TI hos PN, att högst 300.000 kr. borde godtagas såsom avdragsgill avsättning. — PN godtog en avsättning på 400.000 kr. — KR, hos vilken TI fullföljde och bolaget yrkade taxering enligt deklarationen, biföll bolagets talan.

RR lämnade TI:s besvär häröver utan bifall och yttrade: Bolaget har gjort en individuell bedömning av sina växelfordringar och därvid fördelat dem på olika grupper med hänsyn till förlustrisken. Inom grupperna har förlustrisken beräknats generellt till viss procent av fordringsbeloppen. Beräkningen av procentsatserna grundar sig icke på statistik rörande kundförluster under tidigare år utan har skett efter fri avvägning. Då försäljningen huvudsakligen avser lastbilar och de enskilda fordringsbeloppen är relativt stora, bör förlustrisken under mindre gynnsamma förhållanden vara betydande. Med hänsyn härtill och till storleken av de samlade kundfordringarna kan den gjorda reserveringen — även om den väsentligt överstigit konstaterade kundförluster under ifrågavarande och tidigare beskattningsår — icke anses oskälig. (RR:s utslag den 20/3 1968.)

Ersättning utöver utdömd expropriationsersättning för fastighet

Besvär av TI angående trädgårdsmästaren P:s inkomsttaxering år 1961. — Genom dom den 14/4 1960 förklarades staden

M. berättigad att för 59.500 kr. inlösa två stadsägor som tillhörde P. och på vilka P. drev handelsträdgård. P. hade i expropriationsmålet begärt ersättning med sammanlagt 145.097 kr., därav 97.604 kr. enbart för tomtmarken samt resten för fasta anläggningar, inventarier m. m. och för inkomstbortfall. — För att inte den byggnadsverksamhet som var planerad på det inlösta området skulle försenas betalade byggmästaren W., med vilken staden träffat preliminär överenskommelse om överlåtelse av vissa delar av den inlösta marken, till P. ytterligare 20.000 kr. ”som ytterligare expropriationsersättning” mot att P. avstod från sin avsikt att överklaga domen i expropriationsmålet. — PN beskattade beloppet 20.000 kr. som inkomst av rörelse men KR undanröjde beskattningen.

RR yttrade: Ifrågavarande fastigheter har övergått från P. till ny ägare genom expropriation mot en genom domstols dom fastställd ersättning. Beloppet å 20.000 kronor, som utbetalats av annan än nye ägaren i gengäld mot att P. avstod från att överklaga domen, är icke hänförligt till vederlaget för fastigheterna. Mot P:s bestridande och med hänsyn till den i målet förebragta utredningen kan beloppet ej heller anses som intäkt i den av P. bedrivna rörelsen. RR finner därför att beloppet skall hänföras till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet. (RR:s utslag den 20/3 1968.)

Av arbetsgivaren subventionerad semesterresa e. d.

Besvär av X angående förhandsbesked. — Ett bolag där X var anställd hade erbjudit de anställda att få delta i semesterresor till Spanien m. fl. sydliga länder, vilka resor bolaget subventionerat med 300—500 kr. Vidare fick de anställda för

rekreation använda av bolaget hyrda semesterstugor mot ersättning som understeg bolagets kostnader för stugorna. Även för tågresa till och från stugorna skulle utgå subvention. — Förmånen att för nedsatt pris få utnyttja semesterstuga under en 14-dagarsperiod förklarades av RN vara förmån av mindre värde som enligt 32 § 3 mom. sista stycket KL inte behöver upptas som intäkt, under förutsättning att sammanlagda värdet av förmånen och andra därmed jämställda förmåner från samme arbetsgivare inte översteg 400 kr för helt år. Beträffande de subventionerade semesterresorna och resorna till och från semesterstugorna förklarades dessa förmåner av såväl RN som RR — dit frågan om sistnämnda förmåner överklagats — att de utgjorde med lön jämförligt vederlag och alltså inte kunde anses utgöra förmån av mindre värde enligt nyssnämnda lagrum. (RR:s utslag den 30/1 1968.)

Fördyrade levnadskostnader

Besvär av grävmaskinisten S. angående inkomsttaxering år 1962. — S. hade under en lång följd av år — dock med visst undantag år 1960 — haft stadigvarande arbete i Stockholm och trakten däromkring. S. var gift och hade familjebostad i Uppsala men hyrde under 1961 möblerat rum i Jakobsberg inom Järfälla kommun. Den omständigheten att S. bibehållit bosättningen i Uppsala ansågs icke medföra rätt för honom till avdrag för därigenom uppkommen fördyring av levnadskostnaderna. (RR:s utslag den 7/3 1968.)

Ogifts resor till föräldrahemmet

Besvär av TI angående chauffören J:s inkomsttaxering år 1960. — J., som var 22 år, ogift och hade sitt föräldrahem i

Nordmaling, erhöill i december 1958 anställning i Kultsjöluspen, där han under 1959 bodde i en av Vattenfallsstyrelsens baracker. Under 8 månader bodde han i barack på ett avstånd av 5 km till Kultsjöluspen och återstoden av tiden på ett avstånd av 11 km. — J. uppgav att anställningen beräknades omfatta 3 år och yrkade avdrag för resor till föräldrahemmet var 14:e dag med egen bil efter 1:70 kr/mil med 2.873 kr. — PN vägrade avdrag men KR medgav avdrag med skäligen 1.500 kr. — RR fann att J. haft stadigvarande anställning och bostad i Kultsjöluspen. Med hänsyn härtill ansågs kostnaderna för resor till föräldrahemmet som personliga levnadskostnader, för vilka avdrag ej medgavs. (RR:s utslag den 14/3 1968.)

Forskningsbidrag från USA

A. Ett antal forskare hade bedrivit viss vetenskaplig forskning åt the Air Research and Development Command, United States Air Force. Forskningen hade bedrivits inom Tekniska högskolans lokaler. Ersättning för forskningsarbetet hade utbetalats till forskarna genom högskolan. — Ersättningarna ansågs inte utgöra lön, arvode eller annan liknande ersättning, som Förenta Staterna eller därunder lydande statlig myndighet utgivit till personer bosatta i Sverige och som därför enligt artikel X i dubbelbeskattningsavtalet skulle vara undantagen från beskattning här i landet. (RR:s utslag den 6/2 1968; en ledamot av RR var dock av motsatt uppfattning och ansåg att ersättningarna utgavs av Förenta Staterna, även om utbetalningen skett genom Tekniska högskolan.)

B. Professor L., som varit ledare vid Uppsala universitet för viss forskningsverksamhet bedriven enligt kontrakt mellan

US Air Force resp. US National Institutes of Health och universitetet, ansågs däremot icke skattskyldig för de ersättningar han fått, bl. a. med hänsyn till att de anslag från USA som tilldelats forskningsgruppen beviljats på ansökan av L. och att de knutits till honom som forskningsledare samt att hans lön i denna hans egenskap uttryckligen angivits i de kontrakt som med hans medverkan tecknats med anslagsgivarna. Därför ansågs L:s anknytning i arbetshänseende till anslagsgivarna ha varit av så speciell art att han fick anses ha uppburit lönen direkt från dessa. RR fann på grund härav att L. icke skulle beskattas i Sverige för ersättningarna i fråga. (RR:s utslag den 7/2 1968.)

Försäljning av aktier förenade med rätt till inköp av aktier i andra bolag

Besvär av L. angående inkomsttaxering år 1960. — L. ägde 900 aktier i ASEA vilka han haft mer än fem år. Under tiden 26/10—22/12 1959 berättigade innehav av ASEA-aktier till inköp av aktier i tre andra bolag till förmånskurs. Under nämnda tid sålde L. sina ASEA-aktier utan att utnyttja inköpsrätterna. I enlighet med RN:s anvisningar i RN I 1960 nr 2:2 3 b) upptog TN till beskattning hos L. ett belopp av 13.050 kr såsom inkomst av kapital. Beloppet motsvarade ett schablonvärde för inköpsrätterna av 14:50 kr per aktie i ASEA. — PN, KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 17/1 1968.)

Anm.: Av nämnda RN-meddelande framgår att den del av köpeskillingen för de sålda aktierna som belöper på de vidhängande inköpsrätterna utgör skattepliktig inkomst av kapital. Detta gällde även före den nya aktievinstbeskattningen oav-

sett tiden för aktieinnehavet. Se även t. ex. *Skattentytt* 1959 sid. 333 (Stange).

Skärgårdsstiftelse — vetenskaplig forskning?

Besvär av Stiftelsen Stockholms Skärgård angående inkomst- och förmögenhetstaxering år 1961. — Stiftelsen, som bl. a. verkade för att bevara Stockholms skärgård, yrkade skattebefrielse med hänvisning bl. a. till att Samfundet för hembygdsvård i RÅ 1947 not. 227 befriats från skatt på inkomst av kapital och på förmögenhet med hänsyn till dess verksamhet för kulturminnesvården samt till att departementschefen i prop. 1943:134 sid. 47—48 uttalat att kulturminnesvården i regel var att hänföra till vetenskaplig forskning. — RR lämnade besvären utan bifall, då stiftelsen ej kunde anses ha till huvudsakligt ändamål att främja vetenskaplig forskning eller att i övrigt utöva verksamhet av sådan art, som jämlikt 53 § KL, 7 § förordningen om statlig inkomstskatt samt 6 § förordningen om statlig förmögenhetsskatt kan medföra inskränkning i stiftelsens skattskyldighet för inkomst och förmögenhet. (RR:s utslag den 16/1 1968.)

Studentsammanslutning

Stockholms Studentkårers Centralorganisation (förut Stockholms Förenade Studentkårer), en sammanslutning av student- och elevkåren vid Stockholms universitet, ansågs icke vara sådan sammanslutning av studerande vid rikets universitet, varom stadgas i 53 § 1 mom. d) KL. Organisationen beskattades därför för inkomst av kapital och för förmögenhet. (RR:s utslag den 16/1 1968.)

Anm.: I anledning av framställning från Sveriges Förenade studentkårer att sådana

lokala samarbetsorganisationer som Stockholms Förenade Studentkårer och Göteborgs Förenade Studentkårer borde likställas med de obligatoriska studentsammanslutningarna anförde departementschefen i prop. 1942:134 sid. 61—62, att skattefriheten för sistnämnda sammanslutningar främst motiverats av deras offentlighetskaraktär och att något sådant skäl ej kunde åberopas för bifall åt det av SFS uttalade önskemålet.

Överflyttande av avdrag för skadestånd på tidigare taxeringsår?

I mål angående inkomsttaxering år 1956 framgick av utredningen, att en stiftelse genom skiljedom år 1960 förpliktats att till en annan person — vilken jämte stiftelsen varit delägare i ett aktiebolag — utge vissa belopp som innefattade rörelseinkomst, som genom transaktioner från stiftelsens sida uteblivit för den andre delägaren. Hos RR yrkade stiftelsen att vid 1956 års taxering få avdrag för en del av dessa belopp. Stiftelsen anförde bl. a. att den t. o. m. 1958 års taxering taxerats som familjestiftelse medan därefter ca $\frac{2}{3}$ av inkomsten och förmögenheten beskattas som för "andra skattskyldiga" (dvs. 15 % statlig inkomstskatt och 1,5 $\frac{0}{100}$ förmögenhetsskatt). Detta innebar att stiftelsen, om den fick avdrag för ifrågavarande belopp först vid 1961 års taxering, ej skulle få full kompensation för tidigare erlagd skatt på samma belopp. Ersättningsbeloppen var hänförliga till beskattningsåren 1955—59 med klar fördelning på de olika åren. Stiftelsen yrkade nedsättning av taxeringen med åberopande av 100 § TF. — RR fann sådana omständigheter icke föreligga, som kunde medföra rätt för stiftelsen att föra talan mot taxeringarna i särskild ordning. (RR:s utslag den 12/3 1968.)